

**Protokół obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Katowicach
w dniu 10 sierpnia 2022 roku (obrady on-line poprzez aplikację Microsoft Teams) godz.12:00**

Obrady, w związku z zagrożeniem epidemicznym odbyły się w sposób zdalny.

Przebieg obrad: Projekty nadesłane przez architektów wysłano pocztą elektroniczną do członków Rady, celem zapoznania się z materiałem. W przypadku występowania pytań i wątpliwości członkowie Rady kontaktowali się bezpośrednio z projektantem. Karty oceny są na bieżąco podpisywane przez Panią Przewodniczącą Barbarę Grześ w dogodnym dla niej terminie.

W obradach on-line udział wzięło 4 członków Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Katowicach, tj.:

Pani Barbara Grześ - Przewodnicząca Rady,
Pani Bożena Werner – Wiceprzewodnicząca Rady,
Pani Sylwia Siudak – Sekretarz Rady,
Pan Piotr Borgulat – Członek Rady,

Zaproszeni goście obecni na posiedzeniu:

Pan Dariusz Sierszeń – Zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Katowicach,
Pan Damian Musioł – Młodszy Aspirant Komendy Miejskiej Policji w Katowicach,
Pani Aleksandra Czambor - Główny specjalista w Katowickie Inwestycje S.A.

Harmonogram obrad przebiegał zgodnie z porządkiem obrad z dnia 10 sierpnia 2022 r. (załącznik nr 1 do protokołu).

1. Zatwierdzenie protokołu z dnia 13 lipca 2022 r.

W głosowaniu wzięły udział 4 osoby – 4 głosy „za”.

2. Omówienie procedur obowiązujących przy zgłaszaniu wykroczeń związanych z nieprawidłowym parkowaniem z udziałem poniższych przedstawicieli:

Dariusz Sierszeń – Zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Katowicach,

Damian Musioł – Młodszy Aspirant Komendy Miejskiej Policji w Katowicach.

Jako pierwszy zabrał głos Zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Katowicach Pan Dariusz Sierszeń, który przedstawił procedury zgłaszania wykroczeń drogowych.

Pan Sierszeń przedstawił dwa sposoby dokonywania zgłoszeń:

- 1) telefoniczne na numer tel. 986, gdzie po przyjęciu zgłoszenia następuje jego weryfikacja poprzez wysłanie na miejsce zdarzenia patrolu Straży Miejskiej. Nie ma wymogu podawania swoich danych, gdyż zgłoszenie może być anonimowe.
- 2) Pisemne poprzez drogę pocztową lub drogą elektroniczną (e-mail lub platformę e-PUAP). Zdarzenie powinno zawierać pełen opis zdarzenia oraz dokumentację zdjęciową.

W toku prowadzenia postępowania osoba zgłaszająca jest wzywana do stawienia się osobiście do Komendy Straży Miejskiej w celu przesłuchania jej jako świadka zdarzenia. Zastępca Komendanta Straży Miejskiej zaznaczył, że przyjmując taką formę zgłoszenia najlepiej jest wykonując dokumentację zdjęciową do zgłoszenia sfotografować m.in. przednią szybę pojazdu, w celu weryfikacji posiadania przez kierowcę uprzywilejowania do parkowania w miejscu przeznaczonym dla osób z niepełnosprawnościami (karta parkingowa powinna być umieszczona w widocznym miejscu pod przednią szybą). Istnieje możliwość weryfikacji poprawności zdarzenia poprzez monitoring miejski o ile dyżurny monitoringu na zbliżeniach kamery odczyta numer rejestracyjny pojazdu i odnotuje brak koniecznych uprawnień do parkowania na danym miejscu. Wtedy spisywana jest notatka służbowa. W innych przypadkach konieczne jest wysłanie patrolu Straży Miejskiej na miejsce zdarzenia.

Po zakończeniu postępowania i potwierdzeniu wykroczenia w obu ww. przypadkach zostaje nałożony na właściciela samochodu mandat. Jak wynika ze statystyk Straży Miejskiej zaledwie 5% zgłaszanych spraw kierowana jest na drogę sądową.

Młodszy Aspirant Komendy Miejskiej Policji w Katowicach Pan Damian Musioł zaznaczył, że procedura zgłaszania wykroczeń drogowych, które przedstawił Pan Zastępca Komendanta Straży Miejskiej są takie same w przydatku zgłoszeń wpływających do Komendy Miejskiej

Policji. Zgłoszenia można składać na numer telefonu 987. Pan Musioł zaznaczył, że zgłoszenia w formie elektronicznej, jak fotografia i filmy najlepiej dostarczyć na nośniku elektronicznym. Poza przedstawionymi sposobami zgłoszeń dostępny jest również skrzynka pocztowa: stopagresjidrogowej@katowice.ka.policja.gov.pl. Pan Musioł zaznaczył dodatkowo, że osoba, która wezwana została w charakterze świadka, a która unika złożenia zeznań, może zostać ukarana.

Kolejnym aspektem poruszonym z przedstawicielami Policji oraz Straży Miejskiej były działania wykonywane na terenie centrów handlowych. Pan Dariusz Sierszeń zaznaczył, że większość centrów handlowych należy do strefy ruchu, gdzie obowiązują standardowe przepisy według których można nałożyć karę pieniężną na osobę parkującą bezprawnie na miejscu dla osoby z niepełnosprawnością, jak również możliwe jest odholowanie jej samochodu. Na drogach wewnętrznych nie mają zastosowania przepisy porządkowe więc nie ma możliwości ukarania sprawcy wykroczenia np. za zastawienie wyjazdu z garażu czy blokowanie chodnika. W strefach zamieszkania to administratorzy odpowiadają za wyznaczanie stref parkingowych. Pan Damian Musioł zaznaczył jednak, że nawet nieprawidłowości w postaci niepełnego oznakowania miejsca parkingowego w strefie ruchu w postaci np. braku znaków pionowych, niewymiarowości kopert, czy niewłaściwego koloru oznaczenia poziomego nie zwalnia od wszczęcia postępowania mandatowego wobec osoby łamiącej prawo.

3. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **"Katowickiej Infrastruktury Rowerowej- połączenie rowerowe dzielnicy Giszowiec z obszarem Katowickiego Parku Leśnego"** z udziałem Pani Aleksandry Czambor Głównym specjalistą w Katowickie Inwestycje S.A.

Rada zaprosiła do dyskusji o projekcie Panią Aleksandrę Czambor, która reprezentuje Katowickie Inwestycje S.A. Firma koordynuje wiele projektów które opiniuje Rada.

Na początku Pani Bożena Werner zaznaczyła, jak ważne jest aby w nowych projektach inwestorzy wprowadzali na etapie projektowania koncepcji projektu udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, co skróciłoby czas opiniowania oraz późniejszego wdrażania projektu. Pani Aleksandra Czambor zwróciła uwagę, że wytyczne, które Katowickie Inwestycje S.A. otrzymują od zlecniodawców różnią się od siebie i zaznaczyła, że dobrą praktyką byłoby

znormalizowanie tych wytycznych dla całego obszaru miasta. Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób z Niepełnosprawnościami Pani Bożena Michałek wskazała, że zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, należy stosować projektowanie uniwersalne, co powinno być zapisane w wytycznych dla projektantów.

Pani Werner poruszyła kolejny ważny aspekt pomijany bardzo często przy projektowaniu nowych inwestycji, a mianowicie ścieżki dotykowe. Nawet niewielki fragment nowo powstałych ścieżek pozwala stworzyć lepszą dostępność miasta dla osób z dysfunkcją wzroku.

Rada rozmawiała z zaproszonym gościem również o problemie obniżania krawężników przy przejściach dla pieszych do poziomu 0. Według Pani Aleksandry Czambor zachowanie choćby niewielkiej wysokości krawężnika ma kluczowe znaczenie dla zachowania płynności odpływu i zbierania wody, co jest szczególnie ważne zimą kiedy zbierające się kałuże zamarzają. Zdaniem Pani Bożeny Werner projektowe studzienek przed przejściami dla pieszych zamiast rynien jest istotne, gdyż rynny stanowią utrudnienie zwłaszcza dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Do projektanta i Pani Aleksandry Czambor wysłano opinię Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych dotyczącą projektu pn. „Katowickiej Infrastruktury Rowerowej- połączenie rowerowe dzielnicy Giszowiec z obszarem Katowickiego Parku Leśnego”, stanowiącą załącznik nr 2. Opiniowanie projektu przeniesiono na następne posiedzenie.

4. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „Rozbudowa ul. Mysłowickiej i Kolistej w Katowicach – budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą w ramach zadania inwestycyjnego pn: „Katowicka Infrastruktura Rowerowa”.

Do projektanta wysłano opinię Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych dotyczącą projektu pn. „Rozbudowa ul. Mysłowickiej i Kolistej w Katowicach – budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą w ramach zadania inwestycyjnego pn: „Katowicka Infrastruktura Rowerowa”, stanowiącą załącznik nr 3.

Opiniowanie projektu zostało przeniesione na kolejne posiedzenie Rady.

5. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą na połączeniu ul. Roździeńskiej z ul. 11 Listopada**”.

Do projektanta wysłano opinię Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych dotyczącą projektu pn. „Budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą na połączeniu ul. Roździeńskiej z ul. 11 Listopada”, stanowiącą załącznik nr 4.

Opiniowanie projektu zostało przeniesione na kolejne posiedzenie Rady.

6. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Projekt przebudowy i remontu toalety publicznej przy Placu Wyzwolenia 21a w Katowicach Nikiszowcu**”.

Do projektanta wysłano opinię Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych dotyczącą projektu pn. „Projekt przebudowy i remontu toalety publicznej przy Placu Wyzwolenia 21a w Katowicach Nikiszowcu”, stanowiącą załącznik nr 5. Rada zwróciła uwagę na doprecyzowanie parametrów zastosowanej w projekcie leżanki. Zalecane minimalne wymiary platformy podnośnika powinny wynosić min. 90x140 cm, przy udźwigu nie mniejszym niż 315 kg.

Rada zatwierdza ww. projekt po uwzględnieniu przez projektanta uwag i sugestii przedstawionych w załączniku nr 5.

Uchwała nr 1

z dnia 10 sierpnia 2022 roku

dotycząca opinii dla projektu pn.: „Projekt przebudowy i remontu toalety publicznej przy Placu Wyzwolenia 21a w Katowicach Nikiszowcu”.

§ 1

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn. „Projekt przebudowy i remontu toalety publicznej przy Placu Wyzwolenia 21a w Katowicach Nikiszowcu”.

§ 2

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 4 członków Rady, oddano 4 głosy za, 0 głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

7. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zagospodarowania terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu”**.

W związku z trwającymi uzgodnieniami z projektantem m.in. dotyczącymi zastosowania mat przyrostowych, opiniowanie projektu zostało przeniesione na kolejne posiedzenie Rady.

8. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **"Centrum Himalaizmu im. Jerzego Kukuczki"**.

Projektant uwzględnił w większości nadesłane przez Radę uwagi. Rada oczekuje na plany docelowe od projektanta.

Opiniowanie projektu zostało przeniesione na kolejne posiedzenie Rady.

9. Wolne wnioski

Rada zatwierdziła projekt ulotki informacyjnej dotyczącą m. in. działalności Rady.

Rada zatwierdziła treść pisma skierowanego do Wiceprezydenta Miasta Katowice dotyczącego wykazu miejsc niebezpiecznych dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi, zaproponowanego przez Pana Artura Maciaszczyka ze Stowarzyszenie Bona Fides.

Głosy członków Rady w dniu 10 sierpnia 2022 zebrała Marta Kordas.

Kolejne obrady zaplanowano na 07 września 2022 roku na godz. 12:00.

Załącznik do protokołu:

1. Porządek obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w dniu 10 sierpnia 2022 roku,
2. Zalecenia do projektu – „Katowickiej Infrastruktury Rowerowej- połączenie rowerowe dzielnicy Giszowiec z obszarem Katowickiego Parku Leśnego”,

3. Zalecenia do projektu – „Rozbudowa ul. Mysłowickiej i Kolistej w Katowicach – budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą w ramach zadania inwestycyjnego pn: „Katowicka Infrastruktura Rowerowa”
4. Zalecenia do projektu - „Budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą na połączeniu ul. Roździeńskiej z ul. 11 Listopada”.
5. Zalecenia do projektu - „Projekt przebudowy i remontu toalety publicznej przy Placu Wyzwolenia 21a w Katowicach Nikiszowcu”.

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ

**Porządek obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w dniu
10 sierpnia 2022 roku (obrady on-line poprzez aplikację Microsoft Teams) godz. 12:00**

1. Zatwierdzenie protokołu z dnia 13 lipca 2022 roku.
2. Omówienie procedur obowiązujących przy zgłaszaniu wykroczeń związanych z nieprawidłowym parkowaniem z udziałem:
  - Dariusza Sierszeń – Zastępcy Komendanta Straży Miejskiej w Katowicach,
  - Damiana Musioł – Młodszego Aspirant Komendy Miejskiej Policji w Katowicach,
  - Dawida Szlachetka – Zastępcy Naczelnika Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Katowicach.
3. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **"Katowickiej Infrastruktury Rowerowej- połączenie rowerowe dzielnicy Giszowiec z obszarem Katowickiego Parku Leśnego"** z udziałem Aleksandry Czambor - Głównego specjalisty w Katowickie Inwestycje S.A.
4. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Rozbudowa ul. Mysłowickiej i Kolistej w Katowicach – budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą w ramach zadania inwestycyjnego pn: „Katowicka Infrastruktura Rowerowa”**.
5. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą na połączeniu ul. Roździeńskiej z ul. 11 Listopada”**.
6. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Projekt przebudowy i remontu toalety publicznej przy Placu Wyzwolenia 21a w Katowicach Nikiszowcu”**.
7. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zagospodarowania terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu”**.
8. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Centrum Himalaizmu im. Jerzego Kukuczki”**.
9. Wolne wnioski.

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grzeń

Zalecenia Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych do projektu pt: „Katowicka Infrastruktura Rowerowa – połączenie rowerowe dzielnicy Giszowiec z obszarem Katowickiego Parku Leśnego”.

- Zaleca się zachowanie minimalnej szerokości pasa pieszego 2,0 m, co pozwala np. na swobodne minięcie się dwóch osób, poruszających się z pomocami lub na wózkach inwalidzkich. Lokalne zwężenie pasa nie powinno wynosić mniej niż 1,25 m.
- Zastosowanie na ciągach pieszych kostki, płyty i nawierzchnie bezfazowe lub z mikrofazą
- Minimalna szerokość całkowita drogi rowerowej dwukierunkowej i przylegającego do niej wydzielonego pasa ruchu pieszego (dwukierunkowej drogi dla pieszych i rowerów) powinna wynosić 4,0 m. Minimalna szerokości dróg pieszo-rowerowych o wspólnej powierzchni ruchu wynosi 3,0 m.
- W przypadku ciągów pieszo-rowerowych niezbędna jest separacja za pomocą:
  - pasa zieleni,
  - min. 30 cm pasa o wyrażnie odmiennej fakturze np. z granitowej kostki łupanej,
  - min. 2 cm różnicy poziomów ciągu pieszego od drogi rowerowej,
  - ćwierćwałka.
- W miejscach przecięć ciągu pieszego z drogą rowerową oznakować miejsca pasami ostrzegawczymi.

PAS PROWADZĄCY

- **W wyniku ustaleń z Urzędem Miasta i zgodnie z obowiązującymi przepisami o dostępności, we wszystkich nowych i przebudowywanych inwestycjach, należy stosować ścieżki dotykowe na całej długości ciągu pieszego, z wszystkimi jej elementami (pas prowadzący, pola uwagi, pas ostrzegawczy).**
- Zaleca się zachowanie odstępu min. 0,8 m pomiędzy osią pasa prowadzącego a przeszkodą, np. małą architekturą, drzewem itp.
- Zalecana szerokość pasa prowadzącego: 0,30 - 0,50 m.
- Zalecane wykonanie ścieżki dotykowej z materiału o kolorze kontrastowym względem otaczającej nawierzchni.
- Należy stosować 2 cm krawężniki wzdłuż ciągów pieszych lub faktury obrzeży ciągów pieszych np. łupana kostka brukowa, rabata, jako punkt odniesienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku.
- Należy stosować kontrastowe obrzeże ciągów pieszych, jako punkt odniesienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

PRZEJŚCIA DLA PIESZYCH

- Przejście dla pieszych powinno być na całej szerokości prowadzone prostopadle do krawędzi chodnika i oznaczeń fakturowych bezpieczeństwa. Należy unikać wytyczania przejść dla pieszych na łukach jezdni.
- Na całej szerokości przejścia dla pieszych w odległości 50–60 cm od krawędzi jezdni należy zastosować pas ostrzegawczy o szerokości 60–80 cm.
Natomiast Polski Związek Niewidomych zaleca dwa sposoby oznakowań przejść dla pieszych. Bezpośrednio przy krawędzi chodnika (za krawężnikiem), na całej szerokości przejścia, powinien być ułożony pas ostrzegawczy o szerokości 80–100 cm lub w

odległości 50 cm od krawędzi jezdni, na całej szerokości przejścia, powinien być ułożony pas ostrzegawczy o szerokości 50–60 cm.

ŁAWKI

- Dla zwiększenia komfortu, w przestrzeni publicznej, stosować ławki z oparciami i podłokietnikami (szerokość siedzenia ok. 50 cm, wysokość siedzenia 42-45 cm, podłokietnik 15-20 cm od poziomemu siedzisku, kąt oparcia tylniego ok. 100 stopni).
- Ławki powinny być wyposażone w podłokietniki po obu stronach ławki oraz po jednym podłokietniku co 3 miejsca siedzące.
- Miejsca siedzące powinny znajdować się w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich.
- Wolne miejsce obok ławki na wózek inwalidzki, usytuowane tak, żeby nie przeszkadzał osobom, poruszającym się ciągiem pieszym (miejsce o wymiarach głębokość min. 140 cm (zalecane 180 cm) i szerokości 90 cm).
- Sugeruje się zastosowanie przysiadków (siedzisko do odpoczynku dla osób stojących).
- Zalecane rozmieszczenie w odstępach maksymalnie co 100 m.

Z poważaniem

Bożena Werner

PRZEWODNICZĄCA

Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ

Zalecenia Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnościami do projektu: " Rozbudowa ulicy Mysłowickiej i Kolistej w Mysłowicach - budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ramach Katowicka Infrastruktura Rowerowa"

Po wstępnym przeanalizowaniu projektu pt. " Rozbudowa ulicy Mysłowickiej i Kolistej w Mysłowicach - budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ramach KIR" Rada zauważyła następujące problemy:

- nieczytelne i skomplikowane przejścia dla pieszych, zagrażające szczególnie osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku – sugeruje się przeprojektowanie chodników, żeby uwzględniły bezpieczeństwo osób niewidomych,
- brak ścieżek dotykowych w projekcie – sugeruje się doprojektowanie ścieżek dotykowych,
- kostka fazowa na zjazdach – sugeruje się kostkę bezzazową,
- brak informacji o separacji drogi rowerowej od chodnika.

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ

Zalecenia do projektu - budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą na połączeniu ul. Roździeńskiej z ul. 11 Listopada.

CHODNIK

- Zaleca się zachowanie minimalnej szerokości pasa pieszego 2,0 m, co pozwala np. na swobodne minięcie się dwóch osób, poruszających się z pomocami lub na wózkach inwalidzkich. Lokalne zwężenie pasa nie powinno wynosić mniej niż 1,25 m.
- Zastosowanie na ciągach pieszych kostki, płyty i nawierzchnie bezfazowe lub z mikrofazą
- Nie należy stosować pasów z kostki, układanych w poprzek chodnika z płyt.
- Chodniki należy przecinać zjazdami o nawierzchni z tego samego materiału, w celu zachowania ciągłości nawierzchni.
- Zaleca się stosowanie pasa zieleni jako przestrzeni separującej chodnik np. od pasa drogowego bądź miejsc parkingowych.

W wyniku ustaleń z Urzędem Miasta i zgodnie z obowiązującymi przepisami o dostępności, we wszystkich nowych i przebudowywanych inwestycjach, należy stosować ścieżki dotykowe na całej długości ciągu pieszego, z wszystkimi jej elementami (pas prowadzący, pola uwagi, pas ostrzegawczy).

PAS PROWADZĄCY - system Fakturowych Oznaczeń Nawierzchniowych

- *Oznakowanie ciągów pieszych ścieżkami dotykowymi - płyty naprowadzające, pola uwagi, pasy ostrzegawcze.*
- *Zalecana szerokość pasa prowadzącego: 0,30 - 0,50 m.*
- *Zalecane wykonanie z materiału o kolorze kontrastowym względem otaczającej nawierzchni.*
- *Należy stosować 2 cm krawężniki wzdłuż ciągów pieszych lub faktury obrzeży ciągów pieszych np. łupana kostka brukowa, rabata, jako punkt odniesienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku.*
- *Należy stosować kontrastowe obrzeże ciągów pieszych, jako punkt odniesienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku.*

PRZEJŚCIA DLA PIESZYCH

- Wysokość krawężnika w miejscu obniżenia, np. przejścia dla pieszych, nie może być większa niż 2 cm (zalecany 1 cm lub mniej).
- *Przejście dla pieszych powinno być na całej szerokości prowadzone prostopadle do krawędzi chodnika i oznaczeń fakturowych bezpieczeństwa. Należy unikać wytyczania przejść dla pieszych na łukach jezdni.*
- Należy unikać korytek ściekowych na przejściach dla pieszych.
- *Na całej szerokości przejścia dla pieszych w odległości 50–60 cm od krawędzi jezdni należy zastosować pas ostrzegawczy o szerokości 60–80 cm.*
W przypadku prowadzenia przejścia dla pieszych w obrębie łuku jezdni należy bezwzględnie zastosować rozwiązania ułatwiające osobom z zaburzeniami widzenia obranie prawidłowego kierunku przekraczania jezdni.
  - *Zastosować na chodniku pas prowadzący zgodny z kierunkiem przejścia na przejście prostopadle do osi jezdni lub równoległe do osi przejścia, gdy jest prowadzone pod innym kątem w stosunku do osi jezdni.*

- Zastosować ograniczenia ze słupków, wyznaczając szerokość przejścia, która jest prostopadła do osi jezdni. Słupki ograniczające bezpieczną szerokość przejścia powinny być w kontrastowym kolorze w stosunku do otoczenia i pozostałych słupków ograniczających ustawionych wzdłuż jezdni na przebiegu ciągu pieszego.

Polski Związek Niewidomych zaleca dwa sposoby oznakowań przejść dla pieszych. Bezpośrednio przy krawędzi chodnika (za krawężnikiem), na całej szerokości przejścia, powinien być ułożony pas ostrzegawczy o szerokości 80–100 cm lub w odległości 50 cm od krawędzi jezdni, na całej szerokości przejścia, powinien być ułożony pas ostrzegawczy o szerokości 50–60 cm.

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Spółecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ

Zalecenia Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnościami do projektu: "Projekt przebudowy i remontu toalety publicznej przy Placu Wyzwolenia 21 A w Katowicach- Nikiszowcu".

TOALETY

Pomieszczenie higieniczno-sanitarne, łazienka, toaleta musi być przystosowane

i wyposażona w sprzęty przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami oraz spełniać następujące wymagania:

- zapewniać przestrzeń manewrową o wymiarach 160x160 cm od strony otwarcia skrzydła drzwi oraz 120x120 cm po drugiej stronie.
- Zapewniać powierzchnię manewrową przed muszlą toaletową o wymiarach przynajmniej 150x150 cm.
- Powierzchnia do przesiadania obok muszli toaletowej po lewej i prawej stronie powinna mieć szerokość min. 90 cm.
- Wysokość muszli toaletowej mieścić się powinna w przedziale między 42-48 cm.
- Oś muszli nie powinna znajdować się bliżej niż 45 cm od ściany.
- Przycisk spłukiwania powinien być umieszczony z boku na wysokości nie większej niż 80-110 cm.
- Uchwyty należy umieścić po lewej i prawej stronie (uchwyt składane od strony przesiadania się, UWAGA na niekontrolowane opadanie uchwytu) w odległości 30-40 cm od osi muszli (do osi poręczy) oraz na wysokości 70-85 cm (górna krawędź poręczy), oraz wystające 10-15 cm przed muszlę.
- Deska sedesowa powinna być z tworzywa sztucznego i wolnoopadająca.
- Podajnik papieru toaletowego powinien znajdować się na wysokości 60-70 cm, w okolicy przedniej krawędzi miski ustępowej.
- Górna krawędź umywalki na wysokości 75-85 cm.
- Dolna krawędź umywalki nie niżej niż 60-70 cm.
- Przestrzeń manewrowa przed umywalką o wymiarach 90x150 cm, z czego nie więcej niż 40 cm tej przestrzeni może znajdować się pod umywalką.
- Dolna krawędź lustra nie wyżej niż 80 cm lub bezpośrednio nad umywalką.
- Baterie kranowe powinny być uruchamiane dźwignią (najlepiej z przedłużonym uchwytem), przyciskiem lub automatycznie (nie należy stosować kurków).
- Dozownik mydła, suszarka/ręczniki powinny być zlokalizowane jak najbliżej umywalki na wysokości 80-110 cm.
- Poręcze po obu stronach umywalki na wysokości 90-100 cm, w odległości nie mniejszej niż 5 cm pomiędzy krawędzią poręczy a umywalką.
- Minimalne wymiary wanny to 170x070 cm.

- Górna krawędź wanny na wysokości 50 cm.
  - Minimalna powierzchnia manewrowa przy wannie to 140 cm x długość.
  - Poręcze przywannowe na wysokości 70-90 cm o minimalnej długości 60 cm.
  - Wanna powinna być wyposażona w podnośnik i ławeczkę.
-
- Natrysk z kabiną niezamkniętą pozbawiony progów 90x100 cm (min. powierzchnia 0,9 m²) z przestrzenią manewrową 90x120 cm.
  - Pysznica kabinowy z minimalną szerokością 150 cm (min. powierzchnia 2,5 m²).
  - Część bezprogowego prysznica 150x150 cm może służyć za przestrzeń manewrową.
  - Siedzisko z oparciem lub mocowane do ściany na wysokości 42-50 cm.
  - Poręcze przy siedzisku na wysokości 90-100 cm.
  - Słuchawka prysznicowa z regulowaną wysokością 90-210 cm i termostatem.
-
- System alarmowy w toaletach na wysokości 40 cm i powinien być zintegrowany z pomieszczeniem obsługi.
  - Włączniki światła na wysokości 80-110 cm.
  - Wieszaki na ubrania na wysokości 110 cm oraz 180 cm.
  - Kontrastowe ściany względem podłogi, w przypadku braku takiej możliwości zastosować listwy lub cokoły kontrastowe.
-
- Komfortki, to nowoczesne toalety dla zależnych osób z niepełnosprawnościami, w których jest możliwość wykonania czynności higienicznych w pozycji leżącej. Sugerowana powierzchnia takiej toalety wynosi 12 m². W pomieszczeniu poza kozetką lub przewijakiem dla osób niepełnosprawnych, który może być podnoszony ręcznie lub elektrycznie, powinien znajdować się sedes, umywalka i kosz na odpady, w miarę możliwości szczelny. Wskazany jest też podnośnik – ręczny lub elektryczny – w celu oszczędzenia kręgosłupów opiekunów. Zalecane jest żeby zlokalizowana była blisko wejścia do budynku oraz czytelnie oznakowana.
  - Kozetka lub przewijak dla osób niepełnosprawnych (optymalnie z regulowaną ręcznie lub elektrycznie wysokością i możliwością złożenia na ścianę). Leże o wymiarach min. 160x90 cm (optymalnie 200x90 cm), z wolną przestrzenią od dłuższego boku o szerokości min. 150 cm i od krótszego boku min. 90 cm. Pożądana opcja leża powinna mieć barierkę zabezpieczającą.
  - Sedes spełniający wymogi projektowania uniwersalnego.
  - Umywalka spełniający wymogi projektowania uniwersalnego (optymalnie: wysokość regulowana elektrycznie).
  - Podnośnik: sufitowy, ścienny lub jezdny.

- Kosz na odpady 20-30 l, w miarę możliwości szczelny, z opcją otwierania bezdotykowo pedałem oraz manualnie ręką.
- Fakultatywnie bezprogowa kabina prysznicowa lub prysznic.
- Fakultatywnie mobilny parawan dla zapewnienia intymności i komfortu.

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Spółecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ